

FRYSLÂN FEILICH FOARÚT NEI 2015

*EERSTE MEERJAREN UITVOERINGSPROGRAMMA
STRATEGIE VERKEERSVEILIGHEID*

provinsje fryslân
provincie fryslân

FRYSLÂN FEILICH FOARÚT NEI 2015

EERSTE MEERJAREN UITVOERINGSPROGRAMMA STRATEGIE VERKEERSVEILIGHEID 2010-2025

Datum:

29 juni 2010

Uitvoering:

VIA

Herbert Ticheloven

Saskia Wolleghem

Provincie Fryslân

Afd. Verkeer en Vervoer

Sipke van der Meulen

Djorike Palma

Projectcode: MEERJAREN UITVOERINGSPROGRAMMA 2011-2015

Status: Definitief

In opdracht van:

Afd. Verkeer en Vervoer

Sipke van der Meulen

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Beleidskader	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Trends en ontwikkelingen	6
2.3	Pijlers	7
3	Aandachtsgebieden	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Aandachtgebieden Niveau 3 (€ 200.000,-)	8
3.3	Aandachtgebieden Niveau 2 (€ 200.000,-)	9
3.4	Aandachtsgebieden Niveau 1 (€ 1.200.000,-)	9
3.5	Aanpak aandachtsgebieden	9
4	Projecten niveau 3 – Innovaties	12
4.1	Ontwikkelthema Alcohol/Medicijnen/Drugs	12
4.2	Ontwikkelthema Snelheden (PM VIA)	13
4.3	Ontwikkelthema Ouderen	13
4.4	Innovaties	14
5	Projecten niveau 2 – Probleemgebieden	16
5.1	Fietsers van 12 tot 16 jaar	16
5.2	Beginnende bromfietsers	16
5.3	Beginnende automobilist	17
5.4	Ouderen	17
6	projecten niveau 1 – Basispakket	18
6.1	JONGleren	18
6.2	Verkeersveiligheidslabel	18

6.3	Zwaar verkeer	19
6.4	Verkeerskar	19
6.5	Streetwise	19
6.6	Verkeersexamen	20
6.7	Verkeersouders	20
6.8	Van 8 naar 1 & van 1 naar 8	20
6.9	Fiets APK	21
6.10	Verkeersmarkt	21
6.11	Gastlessen VEVO	21
6.12	Verkeersveiligheidslabel VO	22
6.13	Traffic Informers	22
6.14	Bromfietscursus	22
6.15	Friese Fietsschool	23
6.16	Verkeerseducatie AZC/ISK	23
6.17	Trials	23
6.18	Alcoholvrij op weg	24
6.19	Product Responsible Young Drivers	24
6.20	Veiligheidsstraining landbouwvoertuigen	25
6.21	Rijvaardigheidsdag senioren	25
6.22	Scootmobielcursus	25
6.23	Bijtanken en Oppoetsen	26
6.24	PVE Regionaal	26
6.25	Verkeersveilige (school)omgeving	26
6.26	Voorlichting en mottoborden	27
6.27	Regionale Herdenking Verkeersslachtoffers	27
6.28	VEC	28
6.29	Verbrede samenwerking	28
6.30	Actie -50%	29
6.31	IVZ	29
6.32	Onderzoek / Monitoring/ Analyse	29
6.33	Mobiliteitsmanagement	30

AFKORTINGENLIJST

AOC	Agrarisch Opleidings Centrum
AZC	Asielzoekercentrum
BDU	Brede Doel Uitkering
CBR	Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CVF	Chauffeurs Vereniging Friesland
DV	Duurzaam Veilig
GS	Gedeputeerde Staten
ISK	Internationale Schakel Klas
IVZ	Integrale Veiligheids Zorg
KNHS	Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
MPCV	Meerjarenprogramma Campagnes Verkeersveiligheid
NAH	Niet Aangeboren Hersenletsel
NDW	Nationale Databank Wegverkeer
NHL	Noordelijke Hogeschool Leeuwarden
NVBS	Nederlandse Vereniging van Blinden en Slechtzienden
OM	Openbaar Ministerie
PVE	Permanente Verkeerseducatie
PVVP	Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan
ROF	Regionaal Orgaan verkeersveiligheid Fryslân
SBV	Stichting Bevordering Verkeerseducatie
SWOV	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
VEC	Verkeers Educatie Centrum
VNN	Verslavingszorg Noord Nederland
VO	Voortgezet Onderwijs
VSGS	Veilige Snelheden, Geloofwaardige Snelheidslimieten
VVL-F	Verkeersveiligheidslabel Fryslân
VVN	Veilig Verkeer Nederland

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op 2 februari 2010 heeft het College van GS van de provincie Fryslân de Strategie Verkeersveiligheid voor de periode 2010 – 2025 vastgesteld. Hiermee zijn – in lijn met het nationale Strategisch Plan Verkeersveiligheid en rekening houdend met de ontwikkelingen bij gemeenten en verkeersveiligheidspartners – de doelstellingen en kaders vastgelegd. Succes staat of valt met de uitvoering. Dit eerste meerjaren uitvoeringsprogramma voor de nieuwe strategie geeft concrete invulling aan de voorgenomen activiteiten voor de periode 2011 – 2015.

1.2 Leeswijzer

Na een korte schets van de belangrijkste inhoudelijke en organisatorische beleidskaders, zoals die zijn vastgelegd in de Strategie Verkeersveiligheid 2010-2025, in hoofdstuk 2, volgt in hoofdstuk 3 een indeling met toelichting op de aandachtsgebieden die een plaats krijgen in het uitvoeringsprogramma tot 2015. Daarin worden drie niveaus onderscheiden. Niveau 3, waarin de thema's aan de orde komen waar Provincie Fryslân nieuwe initiatieven en projecten zal ontwikkelen, wordt uitgewerkt in hoofdstuk 4.

In hoofdstuk 5 (Niveau 2) staan de doelgroepen centraal die bijzondere aandacht zullen krijgen, waarbij gebruik gemaakt wordt van reeds bestaand aanbod van producten en diensten.

Tot slot komt in hoofdstuk 6 het basispakket voor permanente verkeerseducatie (PVE) aan de orde (Niveau 1).

De projecten en activiteiten die staan beschreven in de hoofdstukken 4, 5 en 6 vormen de feitelijke inhoud van het meerjaren uitvoeringsprogramma. Na vaststelling zullen deze zowel inhoudelijk als organisatorisch en financieel naar daadwerkelijke uitvoering worden geleid.

2 BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

De Strategie Verkeersveiligheid 2010-2025 is een bouwsteen voor de evaluatie van het PVVP 2006. De Strategie wordt uitgevoerd in drie perioden van vijf jaar. Het Meerjaren Uitvoeringsprogramma 2011-2015 is het eerste meerjarenplan van de Strategie Verkeersveiligheid 2010-2025. De Friese strategie volgt de drie pijlers van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008-2020: SAMENWERKING, INTEGRALE AANPAK en DOOR MET DUURZAAM VEILIG. Daarnaast draagt de Provincie bij aan de landelijke doelstellingen van maximaal 580 verkeersdoden en maximaal 12.250 ziekenhuisgewonden in 2020.

In het PVVP 2006 staan de Friese doelstellingen voor het jaar 2020:

- maximaal 29 verkeersdoden;
- maximaal 291 ziekenhuisgewonden.

De doelstelling voor 2020 is reeds in het jaar 2009 bereikt.

Met de nieuwe Strategie Verkeersveiligheid gaan we een stap verder, namelijk een halvering van het aantal geregistreerde doden en ziekenhuisgewonden in 2025 ten opzichte van het jaar 2010 (het gemiddelde van de jaren 2007, 2008, en 2009). Dat betekent:

- maximaal 14 verkeersdoden;
- maximaal 148 ziekenhuisgewonden.

2.2 Trends en ontwikkelingen

Met betrekking tot de verkeersveiligheid zijn er vijf trends en ontwikkelingen waar te nemen die van invloed kunnen zijn op deze verkeersveiligheid.

Mobiliteit

De komende tijd zal het vervoer over de weg nog toenemen. De verwachtingen lopen uiteen van een groei van 15% tot 40% personenverkeer tussen 2000 en 2020.¹ Bij een sterke economische groei zal het vrachtverkeer bovendien sneller groeien dan het personenverkeer. In het Regional Communities-scenario is de groei van het vrachtverkeer daarentegen beperkt. De Provincie heeft in het PVVP 2006 het doel uitgesproken om verkeer te laten concentreren op het relatief veilige hoofdwegennet.

Demografie

In Fryslân gaat de zogenaamde 'dubbele vergrijzing' een belangrijke rol spelen. In 2005 bedraagt het percentage 65+ in Fryslân circa 15%, en in 2025 22%. Daarbij komt dat deze ouderen gemiddeld een langer leven hebben. Deze 'dubbele vergrijzing' speelt in Fryslân een sterkere rol dan in andere regio's.

¹ Nota Mobiliteit 20% groei, scenario Welvaart en Leefomgeving (WLO) 15% tot 40%

Technologie

Rijtaakondersteunende systemen zijn de toekomst. Daarom gaat de Provincie zich ook inzetten voor onder andere 'energy valley', sensortechnologie, agribusiness en lifesciences. Daarnaast bieden nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot realtime data over verkeer en vervoer nieuwe kansen voor onderzoek en analyse, ook voor verkeersveiligheid.

Economie

De trend van flexibilisering door variabilisering van vaste kosten, minder opslag, minder voorraad en meer 'just-in-time' leidt tot een groei van transport.

Internationalisering

Nederland kan profiteren van Europese maatregelen op het gebied van voertuigveiligheid en van de uitwisseling van best practices met andere goed presterende landen in Europa.

2.3 Pijlers

Zoals hierboven al gesteld volgt de Provincie de drie pijlers van de landelijke strategie. De basisprincipes van DUURZAAM VEILIG zijn:

- functionaliteit van de wegen;
- homogeniteit van massa, snelheid en richting;
- herkenbaarheid van de vormgeving van de weg, voorspelbaarheid van het wegverloop en van gedrag van weggebruikers;
- statusonderkenning van de verkeersdeelnemers;
- vergevingsgezindheid van de omgeving en de weggebruikers onderling.

Verkeersveiligheid kent samenhang met verschillende beleidsterreinen, zoals jeugd, ouderen, volksgezondheid, ruimtelijke ordening en sociaal economische zaken. De Provincie streeft een INTEGRALE AANPAK van verkeersveiligheid dan ook na.

Een integrale aanpak vraagt om SAMENWERKING van en met alle betrokken partijen. Deze samenwerking wil de Provincie verbreden en verdiepen, naar andere overheden, andere organisaties en (kennis)instellingen op de hierboven genoemde beleidsterreinen.

De komende vijf jaar wil de Provincie zich inzetten om een integrale aanpak van de verkeersveiligheidsproblematiek te stimuleren. Dit zal zij op de volgende wijze doen:

1. Organiseren van een themabijeenkomst Integrale Veiligheidszorg voor ambtenaren in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid;
2. Aansluiten bij gemeenten die gestart zijn met Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan;
3. Samenwerking zoeken met Partoer CMO Fryslân op het gebied van ondersteuning en informatie richting gemeenten over o.a. het beleidsterrein Jeugd en Alcohol;
4. Promoten van huidige projecten en best practices;
5. Ontwikkelen van een best practices handboek voor gemeenten;
6. Ontwikkelen van een nieuw format voor bestuursrapportages en die standaard ook voor de verkeersveiligheidsthema's invullen.

3 AANDACHTSGEBIEDEN

3.1 Inleiding

In het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2011 – 2015 is onderscheid gemaakt tussen drie ontwikkelthema's, drie probleemgebieden en acht PVE-leeftijdscategorieën. Deze zijn weergegeven in figuur 1.

Niveau 3 Ontwikkelthema's	Niveau 2 Probleemgebieden	Niveau 1 PVE-leeftijdscategorieën
Alcohol, Medicijnen en Drugs Snelheid	Beginnende fietser Beginnende bromfietser Beginnende automobilist Ouderen	0-4 jaar 4-12 jaar 12-16 jaar 16-18 jaar 18-24 jaar 24-65 jaar 65-75 jaar 75+

figuur 1: prioritering aandachtsgebieden

In dit Meerjaren Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2011-2015 wordt ook in financiële zin onderscheid gemaakt in drie niveau's.

Voor het beschikbare financieel volume wordt uitgegaan van het financieel meerjarenperspectief zoals opgenomen in het Bestedingsplan 2010 van de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU), wat betekent dat er per jaar € 1,6 miljoen beschikbaar is.

Voor Niveau 3 en Niveau 2 is jaarlijks een bedrag van gezamenlijk € 0,4 miljoen beschikbaar. Dit budget wordt niet meerjarig vastgelegd, maar is per periode van 1-2 jaar beschikbaar voor aanvragende uitvoerende partijen.

Voor Niveau 1, de PVE-projecten en de Structuurprojecten is een vast bedrag van € 1,2 miljoen beschikbaar; hierover worden meerjaren afspraken gemaakt met de uitvoerende partijen.

3.2 Aandachtgebieden Niveau 3 (€ 200.000,-)

In Niveau 3 worden actief, nieuwe, Frysk eigen, initiatieven ontwikkeld. Alcohol/Medicijnen/Drugs, Snelheid en Ouderen zijn ontwikkelthema's die in de toekomst naar verwachting een steeds grotere rol zullen gaan spelen bij verkeersongevallen.

De financiering voor de ontwikkeling van projecten met betrekking tot Alcohol/Medicijnen/Drugs, Snelheid en Ouderen zal voor 1 of hooguit 2 jaar geschieden en zal plaatsvinden op offertebasis.

3.3 Aandachtgebieden Niveau 2 (€ 200.000,-)

Landelijk worden er vele projecten ontwikkeld. Niveau 2 stelt de Provincie in staat om daarop mee te liften en deze projecten eventueel aan te passen aan de Friese situatie. Bij het volgen van landelijke ontwikkelingen en initiatieven ligt de focus op die verkeersdeelnemers die van vervoersmodaliteit veranderen. Dit zijn jongeren tussen de 12 en 16 jaar die zelfstandig, op de fiets, naar het voortgezet onderwijs gaan, bromfietzers, beginnende automobilisten (18-24 jaar) en ouderen. Uit onderzoek is gebleken dat deze verkeersdeelnemers een verhoogd risico hebben om betrokken te raken bij een (dodelijk) verkeersongeval.

Niveau 2 betreft uitsluitend reeds bestaande projecten elders in het land. De financiering van invoering van deze projecten gebeurt op offertebasis voor de duur van 1 of 2 jaar. Indien projecten vruchtbaar zijn is het niet uitgesloten dat deze na afloop worden opgenomen in Niveau 1.

3.4 Aandachtsgebieden Niveau 1 (€ 1.200.000,-)

Niveau 1 behelst de standaard PVE-aanpak (Permanente Verkeers Educatie) en structurele voorzieningen. Het is de basis van waaruit de eerste komende vijf jaar gewerkt wordt. Daarnaast vallen de campagnes uit de landelijke campagnekalender ook onder Niveau 1.

De projecten die zijn opgenomen in Niveau 1 worden voor de volledige vijf jaar gefinancierd. Hierdoor wordt de partners zekerheid geboden en is inhoudelijke doorontwikkeling en continuïteit van de projecten beter gewaarborgd dan wanneer ze elk jaar voor subsidie in aanmerking zouden moeten komen.

3.5 Aanpak aandachtsgebieden

In de Strategie Verkeersveiligheid 2010-2025 wordt gewerkt vanuit de drie E's en I (Engineering, Education, Enforcement, Innovation). Waarbij Educatie op te splitsen is in campagnes en praktische verkeerseducatie.

Onder Enforcement wordt hier argumentenvoorlichting en daadwerkelijke handhaving verstaan. De Provincie heeft alleen invloed op het voorlichtingsdeel. Wel onderhoudt zij regelmatig overleg met het OM en de politie Fryslân over de wijze van handhaving.

Vanuit de drie E's worden de ontwikkelthema's, de probleemgebieden en de PVE-leeftijdscategorieën van de Strategie Verkeersveiligheid 2010-2025 behandeld. Hieronder volgt een uitwerking voor de komende vijf jaar.

	Engineering	Education	Enforcement	Innovation
Algemeen	Duurzaam veilig inrichten stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen Realisatie uniforme wegmarkering Vergroten veiligheid oversteekplaatsen Vergevingsgezinde berm (2011-2013)			Nauwlettend volgen en waar mogelijk en zinvol meewerken aan nationale en internationale technologische ontwikkelingen, alsmede van nieuwe methoden en technieken voor onderzoek en analyse
0-4 jaar		PVE		
4-12 jaar		PVE		
12-16 jaar (fietsers)		PVE Overgang PO/VO Inspelen op actueel waarden- en normenbesef	Extra aandacht voor kwetsbare deelnemers	
16-18 jaar (bromfiets)		PVE Inspelen op actueel waarden- en normenbesef Voorlichting en gedragsbeïnvloeding snelheid en gordel/helm Synergie handhaving – voorlichting Voorlichting, gedragsbeïnvloeding en terugdringen alcohol en drugs in het verkeer	Aanpak bewuste overtredders Voorlichting en gedragsbeïnvloeding snelheid en gordel/helm Synergie handhaving – voorlichting Voorlichting, gedragsbeïnvloeding en terugdringen alcohol en drugs in het verkeer	
18-24 jaar (jonge automobilist)		PVE Inspelen op actueel waarden- en normenbesef Voorlichting, gedragsbeïnvloeding en terugdringen alcohol en drugs in het verkeer Voorlichting en gedragsbeïnvloeding snelheid en gordel/helm	Synergie handhaving – voorlichting Voorlichting, gedragsbeïnvloeding en terugdringen alcohol en drugs in het verkeer Voorlichting en gedragsbeïnvloeding snelheid en gordel/helm Aanpak bewuste overtredders	Inzet social media & communities
25-60 jaar		PVE		Inzet social media & communities
Ouderen	Mobiliteit voor 65+ gericht op zorg, voorzieningen in de nabije omgeving	PVE Aanvullende cursussen Tussentijdse keuringen Voorlichting medicijnen in het verkeer	Aanvullende cursussen Tussentijdse keuringen	
Alcohol, Medicijnen, Drugs		Voorlichting medicijngebruik Voorlichting, gedragsbeïnvloeding en terugdringen alcohol en drugs in het verkeer Aanscherpen alcohollimiet	Invoeren drugstesten Voorlichting, gedragsbeïnvloeding en terugdringen alcohol en drugs in het verkeer Aanscherpen alcohollimiet	Invoeren drugstesten
Snelheid	Veilige berm Lengtemarkering Wegverlichting	Voorlichting over verantwoord snelheidsgedrag op Voorlichting en gedragsbeïnvloeding snelheid en gordel/helm	Voorlichting en gedragsbeïnvloeding snelheid en gordel/helm	

tabel 1: overzicht ontwikkelthema's, probleemgebieden en PVE-leeftijdscategorieën

De ontwikkelthema's, probleemgebieden en PVE-leeftijdscategorieën uit tabel 1 zijn vertaald naar concrete projecten per niveau (figuur 1).

Deze concrete projecten zijn onderstaand weergegeven in figuur 2. In de volgende hoofdstukken zijn de projecten per niveau verder uitgewerkt.

Niveau 3	Niveau 2	Niveau 1
<ul style="list-style-type: none"> 1. Alcohol/Medicijnen/Drugs 2. Snelheid 3. Ouderen 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Beginnende fietsers 2. Beginnende bromfietsers 3. Beginnende automobilist 4. Ouderen 	<ul style="list-style-type: none"> 1. JONGleren 2. Verkeersveiligheidslabel 3. Zwaar Verkeer 4. Verkeerskar 5. Streetwise 6. Verkeersexamen 7. Verkeersouders 8. Van 8 naar 1 & van 1 naar 8 9. Fiets APK 10. Verkeersmarkt 11. Gastlessen VEVO 12. Verkeersveiligheidslabel VO 13. Traffic Informers 14. Bromfietscursus 15. Friese Fietsschool 16. Verkeerseducatie AZC/ISK 17. Trials 18. Alcoholvrij op weg 19. Product Responsible Young Drivers 20. Veiligheidstraining Landbouww. 21. Rijvaardigheidsdag Senioren 22. Scootmobielcursus 23. Bijtanken en Oppoetsen 24. PVE Regionaal 25. Verkeersveilige (school)omgeving 26. Voorlichting en mottoborden 27. Reg. Herdenking Verk.slachtoffers 28. VEC 29. Verbrede Samenwerking 30. Actie -50% 31. IVZ 32. Onderzoek/Monitoring/Analyse 33. Mobiliteitsmanagement

figuur 2: projecten per niveau

4 PROJECTEN NIVEAU 3 – INNOVATIES

4.1 Ontwikkelthema Alcohol/Medicijnen/Drugs

Thema:

Alcohol, medicijnen, drugs

Toelichting:

Het percentage bestuurders onder invloed van alcohol daalt nog steeds. De daling heeft zich echter alleen voorgedaan in de groep relatief lichte drinkers. Maatregelen als aselect toezicht, alcoholcampagnes en EMA lijken weinig of geen effect op de zwaardere drinkers te hebben, terwijl juist deze groep verantwoordelijk is voor het overgrote deel van de alcoholongevallen.

Het aandeel alcoholslachtoffers kan verder worden gereduceerd door naast deze maatregelen ook specifieke controles op de groep zware drinkers te organiseren. Als die vervolgens in een alcoholslot-programma terechtkomen, zal dat een positief effect op de verkeersveiligheid hebben.

Er zijn verschillende aanwijzingen dat het drugsgebruik onder verkeersdeelnemers toeneemt. Vooral het gelijktijdig gebruik van alcohol en drugs en van de combinatie van verschillende drugs leidt tot een sterke risicoverhoging. Dit combinatiegebruik komt vooral onder jonge mannen voor.

Een drugslimiet kan bijdragen aan het terugdringen van het gebruik van drugs in het verkeer. Vanuit verkeersveiligheidsoverwegingen zouden, net als voor alcohol, een drugslimiet of drugslimieten bij voorkeur gebaseerd moeten zijn op feitelijke informatie over de risico's bij verschillende concentraties en combinaties. Zolang dat nog niet mogelijk is, is een nullimiet te overwegen. Daarnaast is het belangrijk dat de politie de beschikking krijgt over voldoende menskracht en voldoende betrouwbare en bruikbare middelen om deze limiet(en) te handhaven. De Provincie maakt zich dan ook sterk voor verdere proefneming, dan wel invoering, van drugstests in het verkeer.

Ook bepaalde geneesmiddelen hebben een negatief effect op de verkeersveiligheid. Goede communicatie door artsen en apothekers over de potentiële gevaren van het gebruik van rijgevaarlijke geneesmiddelen in het verkeer kan bijdragen aan een afname van het aantal verkeersslachtoffers onder deze groep gebruikers.

De Provincie zal de komende vijf jaar aansturen op het aanscherpen van de alcohollimiet en het instellen van een drugslimiet en daar binnen educatie ook op insteken.

Betrokken partijen:

ROF-partners, Verslavingszorg Noord Nederland en Zorg & Welzijn

Trekker:

ROF-partners

4.2 Ontwikkelthema Snelheden (PM VIA)

Thema:

Snelheden

Toelichting:

Snelheid is een thema dat sterk van invloed is op de verkeersveiligheid. Provincie Fryslân heeft in 2008 en 2009 onder regie van de SWOV actief meegewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe methode waarmee probleemlocaties met de snelheidslimiet zowel vanuit veiligheid als vanuit geloofwaardigheid vastgesteld kunnen worden (Veilige Snelheden, Geloofwaardige Snelheidslimieten, VSGS).

In de periode tot 2015 zal Provincie Fryslân ieder jaar in een deel van de provincie de VSGS analyse uitvoeren voor de provinciale wegen. In samenwerking met de betrokken gemeenten zullen ook de lokale (hoofd-)wegen aan deze toets worden onderworpen. Doel hiervan is probleemlocaties op te sporen en met eenvoudige maatregelen aan te passen.

De analyses zullen ook tot een actualisatie van het plan voor snelheidshandhaving leiden. Insteek hierbij is om gebruik te maken van trajectcontrole als middel tegen snelheidsovertreders.

Verder zal worden ingezet op een ontwikkeling van de voorlichting over verantwoord snelheidsgedrag op risicowegen en -locaties en het gebruik van gordel/helm in samenhang met snelheid. De begrippen 'veiligheid', 'geloofwaardigheid' en 'overlast' zullen hierbij centraal staan.

Tot slot zal in 2011 een nationale herziening van de richtlijnen voor de wegategorisering, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, worden gepubliceerd. Dit zal mogelijk een nieuw licht werpen op de samenhang in functie, vorm en gebruik van wegen, ook in relatie tot snelheidslimieten en vormgeving.

Betrokken partijen:

Wegbeheerder, VVN en politie

Trekker:

ROF-partners

4.3 Ontwikkelthema Ouderen

Thema:

Ouderen

Toelichting:

De groep ouderen groeit en wordt gemiddeld ook steeds ouder. Ouderen zijn een kwetsbare groep verkeersdeelnemers. Het overlijdensrisico bij verkeersongevallen van 70-74 jarigen is 2x bovengemiddeld, bij 75-79 jarigen 6x bovengemiddeld en bij 80 jarigen en ouder 13x bovengemiddeld. Dit risico is het grootst onder fietsers, gehandicapten voertuigen, en voetgangers.

Ouderen krijgen naar mate ze ouder worden des te meer lichamelijke beperkingen die het autorijden beïnvloeden. Hun reactievermogen en zicht neemt af, de informatieverwerking vertraagt en hun motoriek vermindert. Daarbij komt dat ouderen een hoger medicijngebruik hebben dan andere doelgroepen wat hun rijvaardigheid kan beïnvloeden.

Ondanks dat de rijvaardigheid van ouderen vermindert, heeft deze doelgroep veel rijervaring, houden ze zich meer aan de regels en vertonen ze vaker compenserend gedrag.

Om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig mobiel te houden is het van belang dat ze voorlichting krijgen over nieuwe weginrichting en wegmarkering en vernieuwde wet- en regelgeving. Daarnaast zijn opfriscursussen over complexe situaties, zoals voorrang- en doorgangssituaties een belangrijk element.

Voorlichting over alternatieve vervoersmodaliteiten is noodzakelijk om ouderen inzichtelijk te maken van welke vervoersmogelijkheden zij gebruik kunnen maken wanneer ze niet meer zelfstandig kunnen autorijden. De aangeboden alternatieven dienen te passen bij de persoonlijke vervoerbehoefte, deze zal wijzigen van woon-werkverkeer naar vrijetijdsverkeer en in toenemende mate zorggerelateerd verkeer. De aangeboden alternatieven dienen te passen bij de persoonlijke vervoerbehoefte.

Scootmobielen zijn relatief vaak betrokken bij ongevallen wat voor een deel debet is aan de eigenschappen van het voertuig. Een scootmobielcursus biedt ouderen de mogelijkheid om onder begeleiding kennis te maken met de praktische voor- en nadelen van het voertuig.

Betrokken partijen

Fabrikant gemotoriseerd gehandicaptenvervoer, Ouderenbonden, ROF-partners en Zorg & Welzijn

Trekker:

ROF-partners

4.4 Innovaties

Thema:

Innovatie

Toelichting:

Ondersteunen van innovatieve projecten. Enerzijds betreft dit het volgen van en waar mogelijk implementeren van nieuwe technologieën voor ongevalsmeldingen (E-call), actieve beïnvloeding van de snelheid van voertuigen en nieuwe vormen van gegevensuitwisseling met navigatiesystemen. Anderzijds gaat het om innovaties op het gebied van ongevallenregistratie. Voor de periode tot 2015 worden de volgende mogelijkheden voor actieve inzet van Provincie Fryslân voorzien:

- » Data-uitwisseling over weg- en verkeerskenmerken met navigatiesystemen. Daarbij wordt de focus gelegd op het aanbieden van gewenste routes in de navigatiesystemen en op het bieden van goede en veilige omleidingsroutes bij wegwerkzaamheden;
- » Nieuwe ongevallenregistratie van ViaStat in samenwerking met verzekeraars en marktpartijen;
- » Proefprojecten voor beïnvloeding van snelheidsgedrag door middel van ISA;
- » Nieuwe methoden van marktonderzoek en analyse met behulp van GPSdata. Daarmee kan bijvoorbeeld een snelhedenatlas worden ontwikkeld, waarmee zicht ontstaat op de mate waarin snelheidslimieten worden overschreden naar tijd en plaats.

Betrokken partijen:

ROF, marktpartijen (bijv. verzekeraars, navigatieleveranciers, IT-instellingen)
ViaStat, ziekenhuizen en NDW

Trekker:

ROF-partners

5 PROJECTEN NIVEAU 2 – PROBLEEMGEBIEDEN

5.1 Fietsers van 12 tot 16 jaar

Thema:

Bevorderen verantwoord verkeersgedrag voor deze kwetsbare groep. De focus zal liggen op groepen die geneigd zijn tot risicovol gedrag en hun directe omgeving.

Toelichting:

- » Volgen van landelijke ontwikkelingen;
- » Tijdelijk uitproberen van aansprekende bestaande initiatieven;
- » Aanpassen van aansprekende initiatieven aan Friese situatie;
- » Bijvoorbeeld: 'Meneer Sanders leert Fietsen', 'X-punt-on-bike'.

Betrokken partijen:

VVN, Fietsersbond, politie, scholen, sportverenigingen, horeca en ROF-partners

Trekker:

ROF-partners

5.2 Beginnende bromfietsers

Thema:

Bevorderen verantwoord verkeersgedrag bij beginnende bromfietsers. De focus zal liggen op jongens van het VMBO en MBO. Secundaire doelgroepen zijn meerrijders ('ga jij achterop bij een wegpiraat?'), ouders, scholen en rij scholen zijn. De inzet zal zich sterk richten op een combinatie van voorlichting, educatie en handhaving.

Toelichting:

- » Volgen van landelijke ontwikkelingen;
- » Tijdelijk uitproberen van aansprekende bestaande initiatieven;
- » Aanpassen van aansprekende initiatieven aan Friese situatie;
- » Bijvoorbeeld: '50cc Scooter School Events'.

Betrokken partijen:

Scholen, rij scholen, horeca, sportverenigingen, VVN en ROF-partners

Trekker:

ROF-partners

5.3 Beginnende automobilist

Thema:

Beginnende automobilisten zijn relatief vaak bij ongevallen betrokken. De focus zal liggen op jonge mannen. Meerrijders en rijtscholen zijn secundaire doelgroepen.

Toelichting:

- » Volgen van landelijke ontwikkelingen;
- » Tijdelijk uitproberen van aansprekende bestaande initiatieven;
- » Aanpassen van aansprekende initiatieven aan Friese situatie;
- » Bijvoorbeeld: 'Begeleid Rijden', 'The DrivExperience', 'Veilig Uitgaan = Veilig Thuiskomen'.

Betrokken partijen:

Rijtscholen, verzekeraars, horeca, sportverenigingen en ROF-partners

Trekker:

ROF-partners

5.4 Ouderen

Thema:

Ouderen

Toelichting:

- » Volgen van landelijke ontwikkelingen;
- » Tijdelijk uitproberen van aansprekende bestaande initiatieven;
- » Aanpassen van aansprekende initiatieven aan Friese situatie;
- » Bijvoorbeeld: 'BROEMcursus', 'Fiets veilig en fit'.

Betrokken partijen:

Ouderenbonden, Zorginstellingen, Zorg & Welzijn en ROF-partners

Trekker:

ROF-partners

6 PROJECTEN NIVEAU 1 – BASISPAKKET

6.1 JONGleren

Thema:

0 – 4 jarigen

Toelichting:

- » Structureel aandacht aan verkeersveilig gedrag in de activiteiten met jonge kinderen;
- » Aanbieden van voorbeelden van praktische verkeersoefeningen met jonge kinderen voor leidsters, leerkrachten en ouders;
- » Voorlichtingsmateriaal over veilig verkeersgedrag;
- » Voorlichting aan ouders (in combinatie met ouderavond 0-4 jaar).

Betrokken partijen:

Voorschoolse Instellingen

Trekker:

Cedin

6.2 Verkeersveiligheidslabel

Thema:

4 – 12 jarigen

Toelichting:

- » Structurele opname verkeerseducatie in lesprogramma op basisscholen;
- » Ondersteunen scholen bij het structureren van praktische en theoretische verkeerseducatie;
- » Begeleiding waarbij verkeersouders, verkeersveiligheid en verkeerseducatie geïntegreerd aan bod komen;
- » Ondersteuning bij invoering lesmethode verkeerseducatie.

Betrokken partijen:

VVN, district Fryslân

Trekker:

Cedin

6.3 Zwaar verkeer

Thema:

4 – 12 jarigen

Toelichting:

- » Kennis en inzicht over gevaarlijke situaties in samenspel tussen vrachtverkeer en fietsers;
- » Basis- en speciaal onderwijs;
- » Mobiel leslokaal.

Betrokken partijen:

Cedin en basisscholen

Trekker:

CVF

6.4 Verkeerskar

Thema:

4 – 12 jarigen

Toelichting:

- » Spelonderwijs vertrouwd raken met de complexe wereld van verkeer;
- » Geschikt als ondersteuning bij verkeerlessen of thema verkeersweek.

Betrokken partijen:

Verkeersouders en basisonderwijs

Trekker:

VVN, district Fryslân

6.5 Streetwise

Thema:

4 – 12 jarigen

Toelichting:

- » Per leeftijdsgroep programma op maat;
- » Praktische vaardigheden en gevaarherkenning;
- » Professionele begeleiding door ANWB-instructeurs.

Betrokken partijen:

Basisscholen, Het Huis Opticien en Volkswagen

Trekker:

ANWB

6.6 Verkeersexamen

Thema:

4 – 12 jarigen

Toelichting:

- » Stimuleren deelname Praktisch verkeersexamen;
- » Aanbieden en organiseren Praktisch verkeersexamen.

Betrokken partijen:

VVN landelijk Steunpunt, gemeenten, politie en VVN, district Fryslân

Trekker:

VVN, district Fryslân

6.7 Verkeersouders

Thema:

4 – 12 jarigen

Toelichting:

- » Organiseren bijeenkomsten bestaande en nieuwe verkeersouders;
- » Informatieoverdracht;
- » Begeleiden en ondersteunen verkeersouders;
- » Onderhouden en versterken verkeersoudernetwerk;
- » Stimuleren samenwerking verkeersouders met afdelingen VVN.

Betrokken partijen:

Landelijk Steunpunt Verkeersouders, basisscholen, verkeersouders, VVN, district Fryslân en gemeentelijke verkeerscoördinatoren

Trekker:

VVN, district Fryslân

6.8 Van 8 naar 1 & van 1 naar 8

Thema:

4 – 12 jarigen

Toelichting:

- » Inventarisatie knelpunten school-thuisroute;
- » Brugklassers informeren leerlingen groep 8;
- » Basisscholen worden via het project Verkeersveilige Schoolomgeving benaderd.

Betrokken partijen:

Basisscholen

Trekker:

VVN, district Fryslân

6.9 Fiets APK

Thema:

12 – 16 jarigen

Toelichting:

- » Terugdringen/voorkomen verkeersongelukken met de fiets;
- » Fietsgebruik stimuleren;
- » Fietskeuring op veiligheid en wettelijke regels;
- » Stageopdracht praktijkonderwijs.

Betrokken partijen:

Voortgezet Onderwijs, VVN ,district Fryslân en Friesland College/MBO

Trekker:

VVN, district Fryslân

6.10 Verkeersmarkt

Thema:

12 – 16 jarigen

Toelichting:

- » Verbetering praktische vaardigheden, inzicht, risicoperceptie en kennis;
- » Voortgezet Onderwijs en Speciaal Voortgezet Onderwijs.

Betrokken partijen:

VVN, district Fryslân, Voortgezet Onderwijs, verkeerscholen, politie / veiligheidsorganisaties, ProRail / NS, NVBS, CVF, Medical Team, Rode Kruis / EHBO en Fiets APK

Trekker:

SBV

6.11 Gastlessen VEVO

Thema:

12 – 16 jarigen

Toelichting:

- » Verbetering praktische vaardigheden, inzicht, risicoperceptie en kennis;
- » Doorgaande leerlijn verkeerseducatie VO;
- » Remproeven.

Betrokken partijen:

Cedin, Voortgezet Onderwijs, NHL-bcv en verkeersscholen

Trekker:

SBV

6.12 Verkeersveiligheidslabel VO

Thema:

12 – 16 jarigen

Toelichting:

- » Bevordering structurele verkeerseducatie lesprogramma;
- » Ondersteuning structurering praktische en theoretische verkeerseducatie.

Betrokken partijen:

Voortgezet Onderwijs, commissie verkeersveiligheidslabelcommissie en VVN, district Fryslân

Trekker:

SBV

6.13 Traffic Informers

Thema:

12 – 16 jarigen

Toelichting:

- » Confrontatie zichtbaar gehandicapte verkeersslachtoffers.

Betrokken partijen:

Slachtofferhulp Noord Nederland, Voortgezet Onderwijs, gemeenten, VVN, district Fryslân en Cedin

Trekker:

Stichting NAH-zorg

6.14 Bromfietscursus

Thema:

Beginnende bromfietzers

Toelichting:

- » Verbetering praktische vaardigheden, inzichten, risicoperceptie en kennis;
- » Bevorderen modulair traject;
- » Inspelen op landelijke ontwikkelingen ronde de bromfiets;
- » Bij- en nascholing docenten/instructeurs;
- » Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Betrokken partijen:

SBV, VVN, district Fryslân, Voortgezet Speciaal Onderwijs, VEC, en verkeersscholen

Trekker:

SBV

6.15 Friese Fietsschool

Thema:

Beginnende fietsers

Toelichting:

Het bevorderen van veilig fietsgebruik door het verhogen van de fiets- en verkeersvaardigheid en verkeerskennis.

Fietslessen verzorgen voor:

- » Senioren via ouderorganisaties;
- » Leerlingen van Basisscholen en leerlingen uit Internationale Schakel Klassen;
- » Asielzoekers, met name niet Westerse allochtonen vrouwen via COA en Welzijnsinstellingen.

Betrokken partijen:

ROF-partners, Basis- en Voortgezet Onderwijs, COA en Welzijnsinstellingen

Trekker:

Fietsersbond Afdeling Fryslân

6.16 Verkeerseducatie AZC/ISK

Thema:

Beginnende verkeersdeelnemers

Toelichting:

- » Verbetering praktische vaardigheden, inzicht, risicoperceptie en kennis
- » AZC's en ISK's;
- » Opleiding docenten.

Betrokken partijen:

SBV, Azielzoekerscentra in Fryslân en scholen met een Internationale Schakel Klas

Trekker:

SBV

6.17 Trials

Thema:

Beginnende automobilisten

Toelichting:

- » Bewustwording invloed gedrag op verkeersveiligheid;
- » Uitvoeren noodstop op stroef én glad wegdek;
- » Praktijkrit in auto én vrachtauto;
- » Reactie-oefening bij in de berm raken;
- » Ervaringsuitwisseling.

Betrokken partijen:

Stichting Trials, Verbond van Verzekeraars, Provincie Fryslân en VEC Drachten

Trekker:

Stichting Trials

6.18 Alcoholvrij op weg

Thema:

Beginnende automobilisten

Toelichting:

- » Kennis laten maken met de risico's van rijden onder invloed;
- » Aanmelding via rijsschoolhouders;
- » Nuchtere rit en een rit onder invloed van alcohol;
- » Dagevaluatie.

Betrokken partijen:

Verslavingszorg Noord Nederland, Voorlichting en Preventie, regio Friesland, VVN, district Fryslân OM Arrisondissemensparket Leeuwarden, Regiopolitie Fryslân en SBV

Trekker:

Verslavingszorg Noord Nederland, Voorlichting en Preventie, regio Friesland

6.19 Product Responsible Young Drivers

Thema:

Beginnende automobilist

Toelichting:

- » Vrijwillige alcohol- en drugscontrole;
- » Bewustwording invloed alcohol en drugs op rijvaardigheid;
- » Bij discotheken, feesten en evenementen.

Betrokken partijen:

Verkeersveiligheidspartners, discotheken en organisatoren van feesten

Trekker:

Stichting RYD

6.20 Veiligheidstraining landbouwvoertuigen

Thema:

(Beginnende) bestuurders landbouwvoertuigen

Toelichting:

- » Verbetering vaardigheden, inzichten, kennis en attitude;
- » Theorie, praktijk en voertuigbehendigheid;
- » Op locatie.

Betrokken partijen:

Branchevereniging Cumela, BOVAG verkeersopleidingen, verkeersscholen, VEC, CBR, verzekeringsmaatschappijen en AOC's

Trekker:

SBV

6.21 Rijvaardigheidsdag senioren

Thema:

Ouderen

Toelichting:

- » Verbetering vaardigheden, inzichten, kennis en attitude;
- » Bijscholing theorie docenten en praktijk adviseurs;
- » Meerdere typen voertuigen gezamenlijke deelname.

Betrokken partijen:

SBV, Ouderenbonden en -organisaties, Stichting Welzijn Ouderen, VVN, politie, verkeersscholen, gemeenten, apothekers e.d.

Trekker:

SBV

6.22 Scootmobielcursus

Thema:

Ouderen

Toelichting:

- » Verbetering vaardigheden, inzichten, kennis en attitude scootmobielers;
- » Scootmobielboekje;
- » Evaluatie- en bijscholingsdag docenten.

Betrokken partijen:

SBV, leveranciers scootmobielen, Stichting Welzijn Ouderen, ouderenorganisaties en -bonden en gemeenten

Trekker:

SBV

6.23 Bijtanken en Opvoetsen

Thema:

Ouderen

Toelichting:

- » Verbetering vaardigheden, inzichten, kennis en attitude oudere bestuurders;
- » Na- en bijscholing instructeurs/ritbegeleiders.

Betrokken partijen:

Ouderenbonden en -organisaties, Stichting Welzijn en Ouderen en garagebedrijven

Trekker:

SBV

6.24 PVE Regionaal

Thema:

Beleid

Toelichting:

- » Ondersteunen, informeren en motiveren betrokkenen bij implementatieproces PVE;
- » Digitale nieuwsbrief PVE en ter beschikking stellen communicatiemateriaal;
- » Op aanvraag aanbieden van didactische ondersteuning;
- » Ondersteunen van het VVL-F met promotiemateriaal, PVE-waardecheques, bevorderen aanschaf goede verkeersleermethoden;
- » I.s.m. de provincie Groningen en Drenthe uitgeven van het blad ZEBRA;
- » Op aanvraag aanbieden van PVE-ouderbijeenkomsten voor het basisonderwijs en voorschoolse instellingen;
- » Ondersteunen vrijwilligers ouderbijeenkomsten door het verstrekken van vergoedingen.

Betrokken partijen:

ROF-partners en externe communicatiebureaus

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF

6.25 Verkeersveilige (school)omgeving

Thema:

0 - 16 jarigen

Toelichting:

- » Bevorderen verkeersveiligheid op en rondom (basis)scholen d.m.v. het stappenplan Verkeersveilige schoolomgeving;
- » Provinciaal meldpunt subjectieve verkeersveiligheid.

Betrokken partijen:

Basisscholen, CEDIN (cross selling), verenigingen van dorpsbelangen, wijkverenigingen, wegbeheerders en VVN-geledingen

Trekker:

VVN, district Fryslân

6.26 Voorlichting en mottoborden

Thema:

Voorlichtingscampagnes

Toelichting:

- » Bewustmaking risico's in het verkeer;
- » Meerjarenprogramma Campagnes Verkeersveiligheid (MPCV);
- » Voorlichtingscampagnes VVN;
- » Mottoborden;
- » Buitenreclame;
- » Gordelacties;
- » Op voeten en fietsen.

Betrokken partijen:

Ministerie van V&W, Provincie Fryslân, gemeenten, politie, ROF-partners, KNHS, VVN, NVBS en externe communicatiebureaus

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF

6.27 Regionale Herdenking Verkeersslachtoffers

Thema:

Herdenking verkeersslachtoffers

Toelichting:

- » Organiseren Regionale Herdenking.

Betrokken partijen:

Stichting NAH-zorg, Slachtofferhulp Noord

Trekker:

VVN

6.28 VEC

Thema:

Facilitering

Toelichting:

- » Ten behoeve van de leden van de SBV exploiteren van het oefengedeelte van het VerkeersEducatieCentrum;
- » 30 kalenderdagen;
- » Inrichting kantoren en I&A-omgeving;
- » Facilitering van de huisvestingpartners;
- » Beheren van het bedrijfsverzamelgebouw.

Betrokken partijen:

SBV en haar leden, Kreeft Friesland B.V., Provincie Fryslân en huisvestingspartners

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF en SBV Baanexploitatie B.V.

6.29 Verbrede samenwerking

Thema:

Beleid

Toelichting:

- » Zoeken naar nieuwe partners t.b.v. een bredere, integrale aanpak verkeersveiligheidsproblemen;
- » Informatie- en kennisuitwisseling, afstemming producten;
- » Ontwikkelen nieuwe producten;
- » Afstemming en gezamenlijk produceren tussen de regio's.

Betrokken partijen:

Verkeersveiligheidsgroep ROF, gemeenten, CCV, Partoer CMO Fryslân en diverse ROV's en POV's

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF

6.30 Actie -50%

Thema:

Beleid

Toelichting:

De bestuurlijke paraplu boven de doelstelling -50% verkeersslachtoffers in 2025 wordt gevormd door de Actie -50%. Gemeenteraden worden gevraagd een besluit te nemen tot deelname. Dat verplicht de gemeente tot het jaarlijks opstellen van een Actieplan PVE. Ook vergt het een gemeentelijke financiële bijdrage van tenminste de hoogte van de startbijdrage die de gemeente ontvangt na het besluit tot deelname. Deze startbijdrage is € 1,- per inwoner (stand 1 januari 2010).

Betrokken partijen:

Alle Friese gemeenten

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF

6.31 IVZ

Thema:

Beleid

Toelichting:

- » Deelname provinciale overleg IV-coördinatoren;
- » Ondersteunen bij verkeersveiligheidsvraagstukken;
- » Stimuleren betere afstemming IV-plan en gemeentelijke actieplannen verkeersveiligheid;
- » Ondersteunen gemeenten bij het opstellen van een verkeersveiligheids-hoofdstuk voor IV-plannen.

Betrokken partijen:

Verkeersveiligheidsgroep ROF, ROF-partners , gemeenten en Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF

6.32 Onderzoek / Monitoring/ Analyse

Thema:

Beleid

Toelichting:

- » Onderbouwing van het beleid;
- » Monitoring van behaalde resultaten (vaststellen subdoelen en indicatoren);
- » Inventarisatie subjectieve verkeersonveiligheid;
- » Atlas Verkeersveiligheid.

Betrokken partijen:

NHL, Adviesdienst Verkeer en Vervoer, SWOV, EduConsult en Stichting NAH-zorg

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF

6.33 Mobiliteitsmanagement

Thema:

Mobiliteitsmanagement

Toelichting:

- » Vervolg stimuleren carpoolen via www.carpooldate.nl;
- » Stimuleren mobiliteitmanagement bij bedrijven in samenwerking met de Taskforce Mobiliteitsmanagement;
- » Mobiliteit en juiste vervoerswijzekeuze vaste thema's laten worden bij educatie en voorlichting aan ouderen;
- » Aanbieden cursus Het Nieuwe Rijden;
- » Vervolg stimuleren fietsgebruik.

Betrokken partijen:

Provincies Groningen, Drenthe en Gemeente Leeuwarden, werkgevers- en werknemersorganisaties en ouderenbonden

Trekker:

Verkeersveiligheidsgroep ROF

